

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42—, za pol leta
K 21—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46—,
za ostalo tujino in Ameriko K 54—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primereen popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Kam pelje pot?

Nezadovoljnost s stališčem nemških ve-
činskih socialistov, zlasti glede na to, ker so zo-
pet dovolili vojne kredite, se ne omejuje, kar je
razveseljivo, le na kritiko neodvisnih, temveč
v svoji sodbi tudi ne zaostajajo vodilni listi ve-
čine. V nekem takem listu nahajamo naslednja
izvajanja:

S kinematografsko naglico so se odigrava-
li v zadnjih tednih še enkrat pred očmi nem-
škega naroda in vsega sveta vsi prizori, ki tvo-
rijo že štiri leta stalni program kinematografa,
ki se imenuje nemški državni zbor. Kdarkoli
se je že produciral, Bethmann ali Hertling ali
nesrečni ljubimec Kühlmann: vedno stara i-
gra: zjutraj tragedija, zvečer komedija! Zado-
voljni morejo iti potem poslanci domov, s pre-
ko ušes potegnjeno spalno čepico, in sanjati,
dokler jih kak tresk ni spomnil na to, da ob-
stoji poleg njihovega kinematografa še svetov-
ni oder, na katerem se odigrava usoda narodov
in zemeljskih delov.

Tako se je godilo leta 1914, tako je končal
nemški državni zbor četrto vojno leto: s ko-
medijo. Najprej smo videli — kolikokrat že? —
nezakonito obrambo, obsedno stanje, ki nas vse
ukroti, in za njim, v nebistvenem blesku cen-
zuro. Kot menjajočo, obojestransko kuliso so
prerivali semintja volilno reformo, ki se je ka-
zala sedaj kot skalnata stena viteškega gradu,
sedaj kot ozadje kakega veselilnega travnika,
in vmes, opremljena s tapeti, predstavljajoča
sobna vrata kakega salona, v katerega prihaj-
ajo in odhajajo liberalno-industrialni baroni.
Prav tisto tragično komedijo doživljamo od iz-
bruha vojne sem v zunanji politiki; obrambna
vojna — Brest-Litovsk; sporazumno spoznan-
je — vsenemška igra s kockami; nobene osvo-
jitve — Kuronska, Estonska in Litevska; nika-
ka Belgija, Belgija, nikalka Belgija, nemški orol
se ne umakne solncu — odgovor na papeževo
noto — vedno in vselej trdo po njih! Vedno in
vedno enaintista igra. Hlapec pobija gospodarja
in nanobe itd. Tako je bilo vedno, tako je še
danes!

In tudi treba izpregovoriti par besedi na
našo frakcijo. S kakim krasnim Scheidemannov-
vim govorom v rešnici ni ničesar pomaganega,
sicer se ljudstvo bega in začne dvomiti o nas.
Ni treba uganjati kakih neodvisnih prismodarij,
in vendar se da delati odločno politiko v blagor

države in ljudstva in v blagor celega človeštva.
Tu treba odkrito povedati: naša frakcija je to-
krat odpovedala. Dobila ni niti obljubo, da se bo-
do že označeni nedostatki odstranili. Socialna
demokracija je pokazala v teh štirih letih svojo
pravo domovinsko ljubezen. Kje je stranka, ki
bi se zavedala svoje nacionalne dolžnosti bolj in
doprinesla več žrtev, kakor mi? Ravno iz do-
movinskega dolžnostnega čuta bi se lahko
reklo: ne, do semkaj in ne dalje! Ali določitev
vojnih ciljev in svobodna Nemčija, ali mi ne de-
lamo več z vami. Ničesar se ni storilo? Zamu-
jena je najboljša prilika. Zastonj smo iskali v
strankinem časopisju opazovanj na ta dejstva.
Vsakdo hodi kakor mačka okolo vrele kaše.

Najnujnejša dolžnost bi bila sedaj: sklicati
kolikor mogoče hitro strankin zbor, na katerem
naj se začrtajo jasni pravci za bodočo stranki-
no in frakcijsko politiko. Blagor stranke in bla-
gor države zahtevata to.

„Vaterland“.

Ena izmed največjih ladij sveta, orjaška ladja
»Vaterland«, je postala sedaj tudi žrtev pod-
morske vojne. Ko je nastopila 14. maja 1914.
pred izbruhom svetovne vojne svojo prvo vož-
njo v Ameriko, ni nihče mislil, da že v kratkem
času ne bo mogla več služiti prometu med Ham-
burgom in Novim Jorkom. Predno se je mogla
sploh še vrniti domov, so se začele sovražnosti
med evropskimi državami. Sedaj je bilo nemo-
goče, pripeljati ladjo v domovino. Ostati je mo-
rala v novojorskem pristanišču, kjer so jo stra-
žili neutralci in sovražniki, da jim ne uide. Ko je
vstopila leta 1917. Amerika v vojno, je razdejala
posadka »Vaterlanda« vse važnejše strojne de-
le, da bi zabranila, da se uporablja velika ladja
proti Nemčiji. Trajalo je več kot eno leto, da je
bila zopet uporabna. Sedaj pa naj bi prevajala
pod novim imenom »Leviathan« (levu podobna
zver) na vsaki vožnji več kot 10.000 amerikan-
skih vojakov v Evropo. Že pred nekaj tedni so
poročali, da je »Vaterland« zopet na morju. In
šele sedaj je poslala posadka njene lastne domo-
vine orjaško ladjo na dno morja, ker je bila v
službah sovražnikov. »Vaterland« je bil z vso
krasoto opremljen parnik s 54.282 tonami, ki so
ga gonile kot njega sestrsko ladjo »Imperator«
turbine. Napravljen je bil v ladjedelnici »Vulkan«
v Hamburgu. Ta prva orjaška ladja te vrste ima
nad 50.000 ton, torej le nekaj manj kot sedaj po-

nesrečena. Še večja kot obe dve je ladja »Bis-
marck«, ki so jo zgradili med vojno. Ima 56.000
ton in presega s tem vse druge parnike sveta.
Med tem ko je dolg »Imperator« 276 metrov;
znaša dolžina »Vaterlanda« 289 metrov. Plula je
s hitrostjo 40 km na uro (22½ morskimi milj).
Med sovražnimi ladjami je angleška »Aquitania«
s 47.000 tonami, le glede velikosti od nemških
parnikov manjša. Oprema »Vaterlanda« pa pre-
sega vse enake ladje daleko. Stala je več kot 10
milijonov mark. Sedaj je pa končana vsa umet-
nost trud in denar in Nemci so uničili sami ladjo,
ki je bila njih ponos.

Na drugem mestu čitamo še v »Arb. Ztg.«
(od koder to prinašamo) o ladji sami in njenem
pomenu za svet naslednje:

Orjaška ladja, katere razvaline leže sedaj na
dnu morja, je bila pravi simbol kapitalistične
družbe. Če kakemu izmed prihodnjih rodov ne
ostane iz našega stoletja nobeno drugo poročilo
kot zgodovina te ladje, moreta na njej spoznati
vse spominke kapitalizma, vso njegovo velikost
in vse njegovo barbarstvo.

Počast je bila: dolga več kot četrt kilometra
(289 m), 30 metrov široka, 20 metrov globoka.
50.000 ton je obsegala, dvakrat več kot največje
bojne ladje. Določena je bila za 5000 potnikov;
1200 mornarjev, uradnikov, slug, kuharjev, nata-
karjev je štela njena posadka. Parne turbine so
gonile velikana z grozno hitrostjo po valovih;
22½ morskimi milj v eni uri. In kako je bila ure-
jena! Namenjeno ji je bila najbogatejše izmed
bogatih po Oceanu voziti: kralje borz iz Wall-
streeta in Berlina, kovinske magnate Pensilva-
nije in Porenja, milijardere iz Chicaga in mag-
nate iz gorenje Šlezije — gospode in dame, ki ne
morejo pogrešati niti v onih malo dneh pot-
ovanja iz Starega v Novi svet največjega luksusa.
Temu odgovarjajoče je bila urejena. Imela je je-
dilnico, okrašeno z najkrasnejšimi slikami, kjer
je moglo sedemsto ljudi naenkrat kositi; zraven
plesno dvorano, kjer so se krepčali vsak večer
gospodje in dame ob plesu, dvorane za kadilce,
igralnico, veliko knjižno dvorano s 150 klubovi-
mi fotelji in skrinjami, v katerih je bilo nad 2000
knjig, zimski vrt s krasnimi palmami, telovadno
dvorano, da celo krasno, veliko plavalnico in ko-
pelj ob enem. Bivališča najbogatejših pasažirov
so obsegala predsobo, spalnico, delavnico in še
boudoir (malo sobico za dame (budoar), vse kra-
sno urejeno, vse s cvetkami okrašeno — manj
ko štiri prostori bi ne mogli na potovanju po

LISTEK.

Ob smrtni postelji.

Ležal je mirno, njegove oči so zrlle mrklo,
otožno v polmrak in v ozračju se je razprostiral
duh — po zdravilih. Ob postelji je slonela postar-
na usmiljena sestra ter čula pri bolniku.

Bolnik je bil še mlad mož, a neizprosna, tr-
dosrčna sušica je vpognila njegovo veliko postavo
ter ga položila na posteljo.

Nekdo je potrkal. Tiho je stopila sestra k
vratom in jih odprla. Vstopila je mlada, lepa
gospa. V očeh, katere je obrobila tuga in skrb,
so bleščale solze.

Ihteč je hitela k bolnikovi postelji ter se je
zgrudila na kolena.

»Odpusti, odpusti«, so šepetale njene roznate
ustnice.

Počasi je okrenil, bolnik glavo. Po njego-
vem licu je zdrknil smehljaj. Stegnil je svojo ko-
ščen, rumeno roko proti došli ter govoril s tre-
sočim glasom:

»Zdenka, Zdenka, vstani, odpuščeno ti je
davno. Kako mi de dobro, da si prišla, da ne
umrjem sam — zapuščen. Ljubil sem te vedno,
plakal sem za teboj, ko si se ločila od mene ter

me zapustila — tvoja podoba mi je bila sveta.
Razumel sem te, zakaj si me pustila, čemu si šla
od mene.

Ti si bila mlada, polna življenja, jaz — ču-
dak in brez življenja! Ljubil sem te, dasi sem re-
kel, da sem zadovoljen, ko sva se sodnijsko
ločila.

Ti nisi bila kriva, kriv sem bil le jaz. In ker
sem te ljubil, bolj kakor svoje življenje, sem te
želel videti srečno!

Zakašljal je in se krčevito prijel za prsi, ka-
kor bi hotel s tem udariti bolečine.

»— in izpraševal sem skrivaj druge, če si
srečna. — Hvala, hvala ti, da si prišla še enkrat,
da se ločiva v miru.«

Obmolknil je in po mračni sobi se je le čulo
šlitenje mlade žene.

Poljubila mu je ovenelo roko in usta so ji še
vedno mrmrala: »Odpusti!«

»Zdenka, daj mi še eden, še zadnji poljub. —
Poljub v spravo, — v slovo. Že čutim smrt —
že me obliva pot — pot smrtni...«

Mlada žena se je dvignila ter se sklonila nad
njegovo glavo — in poljub, dolg in vroč, ju je
združil zopet po dolgem času — a le za kratko.

Pogledal jo je blažen, držal jo za lepo, než-
no roko — beseda pa mu je ostala v bolnih prsih.

Še en pogled, potem je zatisnil oči, polne
sreče, v očesu miren sen — nevzdramen —

Sredi sobe, sredi rož in zelenja, je
počivalo mlado truplo, ob stenah so trepetali
plameni voščeni sveč in razsvetljevali obraz —
mrtveca.

Tik rakve je klečala ona, ločena žena. Ako
se je bilo že osušilo solza, saj je plakala že dol-
go, dolgo. Tolažila se je le še, in vzdih za vz-
dihom se ji je izvil iz prsi.

Pač lažje ji je bilo pri duši, saj ji je odpu-
stil, ker mu je razdrla življenje in uničila mlado
srečo...

Povrsti so prihajali kropilci. Vsak se je ma-
lo pomudil, potem pa zopet odšel... Večina je
zrla z zaničevanjem nanjo, ločeno ženo s hinav-
skim jokom. Tupatam je šepetala katera: Ko bi
ga zares ljubila, ne bi se ločila od njega ter šla
za drugim —

Tam v kotu, za odrom skrita, se je smeh-
ljala zlobna usoda.

Nihče ne pomisli, da se večkrat vežejo lju-
dje različnih značajev in narav. Ljudstvo često-
krat sodi prestrogo ter kriči: Ničvredneži, Ne-
sramnice!

Milijoni, milijoni trpe na svetu radi —
prevar!

Oceanu zadoščati Vanderbilto in Morganu, Thyssom in Ballinom. Za manj premožne od buržoazije so imeli manjše prostore; pa še vedno je imel vsakdo od nje dve sobice s kopeljo, gorlo vodo, električno kurjavo... Tu jo imamo sedaj v vsej njeni velikosti, v vsej popolnosti tehnike, o kateri ni nihče niti sanjal, ki nosi celo mesto, celo stavbo s krasnimi in orjaškimi palačami v hitrosti vetra po morskih valovih! Toda imamo jo tu tudi v njenem velikanskem zaničevanju človeških delavnih moči: milijoni morajo trpeti od ranega jutra do poznega večera, milijoni morajo z vso svojo družino bivati celo življenje gosto natlačeni v mokrih, temnih prostorih za to, da ni treba pogrešati srečnim spekulantom na borzah, neusmiljenim imejiteljem trustov v onih malo dneh prevoza čez Ocean onega luksusa, o katerem ni sanjal niti August, niti Trajan, nobeden izmed Medičejcev, niti Ludvik XIV.!

Pa ne samo ladja sama, ampak tudi njena zgodovina je simbol sedanje kapitalistične družbe. Cela leta so morali pridni delavci zidati po načrtih iznajdljivih inženirjev ladjo. Ko so končno končali največji izdelek nemškega ladjedelstva, je bilo njeno izpuščenje v morje narodni praznik. Imela bi se imenovati »Evropa«; toda najnovejšemu nemškemu imperializmu je bilo to ime presvetovno. Princ Ruprecht Bavarski jo je krstil za »Vaterland«. Malo dni pred vojno je rezala prvič Oceanove valove. A vrtniti se ni mogla več: vojna ji je zaprla pot v domovino. Ostala je v new-jorskem pristanišču. Ko je vstopila vojsko Amerika, so jo zaplenili. Nemški mornarji so razdrli ogromne turbine, da bi ne mogel sovražnik ladje uporabljati; s par udarci kladiva je bilo razdrto delo, ki je stalo toliko truda, toliko bistroumja inženirjev in toliko naporov delavstva. A Amerikanci so turbine zopet sestavili in sedaj naj bi služila nemška ladja vojni proti Nemčiji. »Vaterland« (Domovina) naj bi se sedaj imenovala »Leviathan«; da, v vseh deželah je postala sedaj domovina »Leviathan«, pošast, ki vse požre, vse uniči. Ladje, ki bi imela prevažati mirne potnike med dvema svetovnima deloma, je bila sedaj določena, da vozi ameriške čete v Francijo; pensilvanske delavce, kalifornijske farmerje, lousianske črnce, ki se peljejo po Oceanu, da se bodo borili v Pikardiji in v Champagni ter da tu umro. Tako je plula po morju... Kar naenkrat: podmorski čoln, torpedo, grozovit duarec — in čudežno d-lo, v katerem je bilo združeno vse znanje našega časa leži v razvalinah na morskem dnu. Nemška domovina je uničila svojo »Vaterland«, leviathan-vojska je požrla »Leviathana«. Tako požene kapitalistična družba svoje lastne krasote v zrak: vse bogastvo, ki ga ima; vsa čudežna dela svoje tehnike; vso pridnost milijonov, ki robotajo in trpe za njo, požre vojska, ki je njena zadnja beseda. V tekmovalstvu med nemškimi in angleškimi ladjedelnicami so sezidali »Vaterland«; čudežno delo naj bi uničilo angleško konkurenco. Toda zadnja beseda kapitalističnega tekmovalstva je vojska in vojska potopi vse dosežene uspehe tega tekmovalstva na dno morja.

Tako je postala ta ponosna ladja simbol sveta, na katerem živimo. In kakor je postala ona sama žrtev te vojske, tako se tudi bliža družba, katero je ladja popolnoma označevala, v tej vojski smrti. Od »Vaterlanda« hočemo priti k »Evropi«; k Evropi, ki ne bo več zaničevala pridnosti mnogih, da bi brez smisla služila nečimernosti peščice; k Evropi, v kateri ne bo postala več domovina kakega naroda leviathan, ki žre imetje in tudi kri državljanov; k Evropi, v kateri se ne bojuje več domovina proti domovini in v kateri ne bode več vse to, kar je človeški razum si izmislil in je človeška roka s trudapolnim delom napravila, uničeno od izbruha kake vojske; k Evropi, v kateri bo bratstvo narodov brez kapitalistov.

Veleizdaja pred sodiščem.

Pred dunajskim vojaškim sodiščem se je vršila zadnje dni sodna obravnava proti enoletnemu prostovolju četovodji, doktorju filozofije, Ivanu Wertheimu, obdolženemu veleizdaje. Obtožnica pravi, da je pozivljaj dr. Wertheim povodom delavskega štrajka dne 20. januarja na cesti zbrane delavce, naj ne prenehajo stavkati in naj ne poslušajo strankinega vodstva, ki da je od vlade odkupljeno, temveč naj vztrajajo v splošni stavki in naj povzročijo splošen upor, kateremu se bodo pridružili tudi ogrski bratje ter tako izsilijo splošen mir. S tem se razširi uporno gibanje tudi na Nemškem, Francoskem in Ruskem in ljudstvo bo obračunalo z razredom gospode, grofov, ekscelenc in gotovih gospodov, ki jih ljudstvo vzdržuje in hrani. Dalje pravi obtožnica, je pozivljaj obtoženec, da se oni, ki sedtradi umora avstrijskega mini-

strskega predsednika v ječi na zahtevo množice takoj izpusti iz zapora. Ljudstvo naj posnema rusko revolucijo. S tem govorom je zakrivil obtoženec, po vsebini obtožnice, zločin veleizdaje.

Vojnemu sodišču je predsedoval stotnik-avditor dr. Ervin Weiss, kot tožnik je nastopil nadporočnik-avditor dr. Balmos, kot zagovornik obtoženca pa dr. Sigmund Popper.

Pri obravnavi je navedel obtoženec nekaj podatkov svoje minulosti, in dejal, da se ni do leta 1918. sploh še nikdar bavil s politikom, da je pisal le pedagoške članke, da se je leta 1912., ko je vršil enoletno vojaško službo odrekel častniški časti, češ, da ne more prevzeti odgovornosti za tisoče in tisoče v slučaju vojne. Njegov brat in mož njegove sestre sta oba padla na bojišču. Dejanje dr. Adlerja je napravilo nanj velikanski vtisk; nesebični, hrabri in požrtvovalni čin za idejo je silno vplival nanj. Sicer pa je bilo njegovo življenje v zadnjih časih samotno in je živel skoro brez družbe. Pri opisovanju januarske stavke je obtoženec izjavil, da je imel za stavko le akademično zanimanje. Tudi časa ni imel, da bi se bavil z njo. Dne 20. januarja je bila nedelja in obtoženec je bil prost. Obiskati je hotel s svojo ženo — tudi filologinjo — ženo svojega brata; ko pa sta prišla do Delavskega doma, sta videla pred njim večjo množico ljudi, delavcev, ki so se menili o stavki. Tudi njega je zanimalo, kaj so sklenili na ravnokar vršečem se shodu. Stopila sta s sestro h gruči delavcev in se jela meniti z njimi o stavki, razmerah, o draginji, vojnih oderuhih, dobičkarjih itd. Imel pa ni nobenega govora na tem mestu, temveč se je lepo pogovarjal z delavci. Na predsednikovo vprašanje, ako se je izrazil tudi glede strankinega vodstva, je obtoženec dejal, da je omenil delavcem, da je povzročilo to stavko ljudstvo samo in da se ni pričela morda na podlagi iniciative strankinega vodstva, zato naj se stavka tudi ne konča na povelje strankinega vodstva, temveč naj traja do torka, ko se sestane zopet parlament. O Nemčiji, Franciji in Rusiji, o ruski revoluciji in o miru sploh ni izrekel nobene besede.

Priča, policijski agent Jarosch je odgovarjal na vprašanja predsednika zelo netočno in negotovo. Tega, kar dolži obtoženca prečitana obtožnica tudi priča ne more potrditi. Druga priča, žena dr. Wertheima, je izpovedala podobno, kakor obtoženec sam. Glede njegovega duševnega stanja so ugotovili, da je dr. Wertheim duševno manjvreden, da je čudak, ki se nagiba k teoretičnim sanjarjam, da pa si je bil svest dalekosežnosti svojega ravnanja.

Kot priči sta nastopila tudi poslanca Seitz in Skaret. Na predsednikovo prošnjo sta pojasnila okolnosti, ki so bile povod stavki. Stavka je bila le posledica prehude gnotne in prehranjevalne stiske, ki je težila delavce, političnega značaja pa ni imela in ga tudi ni zasledovala. Šlo je le za to, da se izboljšajo delavstvu eksistenčna sredstva. Še manj je imela stavka kako protidržavno tendenco.

Vojno sodišče je obtoženca, dr. Wertheima, oprostilo in ga izpustilo na svobodo. Da se je vtikal v stavko, ki je imel do nje edino-le akademično zanimanje, dočim se ni prav nič razumel na celo gibanje in ni niti politik, niti socialni demokrat, to je njegova krivda. Najbolj pametno bi bilo, da bi se ne bil prav nič vmešaval v stavko. Za ta svoj neopravičeni korak je delal pokoro šest mesecev v ječi. Smešno pa je, osumljati človeka veleizdaje za vsako besedičenje.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 1. avgusta. Uradno se razglša: Na celi italijanski fronti živahni artiljerijski boji in poizvedovalno delovanje. V Albaniji so napadi, ki so jih naše čete v zadnjih dneh izvršile proti sovražnim pozicijam, prisilili Italijane, da so opustili svoje pozicije severovzhodno in severozapadno od Berata in znatno zadaj ležeče ozemlje v širini 30 kilometrov. Naše čete zasledujejo umikajočega se sovražnika.

Močna italijanska zračna flotilja je predvčerajšnjim napadla naše letalske naprave v Benečiji. Naši letalci so se vrgli na sovražnika ter preperečili da bi napravil sovražnik kako škodo.

Na zapadu se bitka nadaljuje.

Berlin, 1. avgusta. Armadna skupina prestolonaslednika Ruprechta: Med Ypermom in Bailleulom zjutraj živahno artiljerijsko delovanje, ki je čez dan nekoliko pojenjalo, proti večeru pa zopet oživel. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Vzhodno Fere en Tardenois so Francozi včeraj popoldne izvršili lju-te napade. V profisunku smo vrgli sovražnika nazaj. Na ostali fronti močan artiljerijski ogenj. Severovzhodno Perthesa je skušal sovražnik po močni artiljerijski pripravi osvojiti zopet dne 30. julija iztrgano mu opirališče. Napad je bil zavrnjen. Z naše strani uspešni sunki v Argonih. — Armadna skupina vojvode Albrechta: Ob Mozeli in v gojzdu Parroy infanterijski boji, iz katerih smo dovedli večje število vjetnikov.

V zračnem boju je izgubil sovražnik včeraj 25 letal. Naše zračne sile so uničile angleško zračno flotiljo, obstoječo iz šestere velikih bojnih letal, ki je jadrало proti mestu Saarbrücken. Od druge sovražne flotilje smo sestrelili eno veliko letalo.

Berlin, 1. avgusta zvečer. Severozapadno Fere en Tardenois so se razvili srditi boji.

Izgube ententnih armad v svetovni vojni

Berlin, 1. avgusta. Wolffov urad poroča: Že 2. avgusta 1917 so znašale izgube entente po previdni cenitvi 18 milijonov mož. Krvave izgube zadnjega vojnega leta, ki je stalo entente novih in še večjih žrtev, so se zvišale na 25 milijonov. Od tega števila je imela Rusija za pomoč za gospodstvaželjne načrte zapadnih držav glasom izpovedi petrograjskega ljudskega komisarja Kuznetsova, dne 5. julija 1918 4 in pol milijone mrtvih, 6 milijonov ranjenih in invalidov in 3 milijone ujetih. Francoska je izgubila več kakor 5 milijonov, Anglija nad 2 milijona zamorskih in belokožnih mrtvih, ranjenih in ujetih. Italija je imela dne 2. avgusta 1917 1.600.000 mož izgub, danes ima po 11. in 12. bitki ob Soči še za pol milijona izgub več, ter je izgubila v bojih v gorovju in ob Piavi leto 1918. še nadaljnjih 800.000 mož. Najbolj je zadela vojna ljudsko silo malih pomožnih držav entente: Srbija je plačala svojo udeležbo na vojni skoro z vsem svojim odraslim moškimi prebivalstvom. Če računamo še Belgijce, Amerikance in Črnogorce, dobimo kot skupno število izgub entente številko, ki je enaka prebivalstvu Španske in Portugalske skupaj, namreč 25 milijonov mož.

Obstreljevanje trdnjave Düinkirchen.

Berlin, 1. avgusta. Pariški »Matin« poroča iz Düinkirchena (Dunquerque). V noči 28. julija so priplule nemške zračne ladje in letala nad Dunquerque ter vrgle na trdnjavo 60 zračnih torpedov, ki so povzročili veliko škodo! — Dne 26. julija se je pričelo obstreljevanje trdnjave Dunquerque z dalekostatelnimi nemškimi topovi.

Vesti iz Rusije.

Resolucija sovjetov.

Iz Moskve se brzojavno poroča: Na skupni seji izvrševalnega odbora moskovskega sovjeta in delavskih organizacij je bila sprejeta naslednja resolucija: 1. Socialistična domovina je v nevarnosti. 2. Naloga sedanjega trenutka so obramba pred Čeho-Slovaki in dovoz žita. 3. Delavske mase naj se s krepko agitacijo pouče o resnosti položaja. 4. Nasproti buržoaziji, ki se povsod pridružuje protirevolucionarni struji, je treba največje pozornosti. Treba jo je postaviti pod posebno kontrolo in v praksi izvrševati proti njej teror mas. 5. Splošno geslo naj bo: Smrt ali zmaga! Zadosten dovoz kruha v glavna mesta! Izobrazba mas, oborožitev delavcev ter uporaba vseh sil v boju napram protirevolucionarni buržoaziji!

Ukrajinska vlada proti Miľukovu.

Kijev, 1. avgusta. Ukrajinska vlada je sklenila, da se postavijo Miľukov in njegovi pristaši pod policijsko nadzorstvo in da se eventuelno tudi izženejo, če bi nadaljevali svojo propagando.

Ruski boljševik o položaju v Rusiji.

Urednik centralnega boljševiškega organa »Pravde«, V. K. Meščerijakov, se je izrazil nekemu štokholmskemu politiku glede položaja v ruski republiki naslednje: Položaj v Rusiji je sicer težaven, toda niti nevaren niti obupen. Naš največji sovražnik je glad, v primeru s tem so Čeho-Slovaki le majhna, malenkostna nevarnost. S temi bomo kmalu obračunali. Kar se tiče zboljšanja naše prehrane, bomo morali prestati še sedem težkih, suhih tednov; glad je posledica vojne, odedemstva in prometnih težkoč. Nova žetev bo obilna, kajti zemlja je dobro obdelana in tudi industrijski delavci so posejali svoje odmerjene njive z žitom, krompirjem in zelenjavo. Med kmeti ni opažati nikakšnega gibanja proti revoluciji. Vsi so dobili povodom delavske revolucije dovolj zemlje za obdelovanje, tako da bodo mogli živeti popolnoma neodvisno. Posedli so zemljo, ki smo jo vzeli domenam krone, cerkvi, samostanom in veleposestnikom. Vsled boljševiške revolucije so postali svobodni in to revolucijo sedaj sami podpirajo. Večji posestniki in bogati kmetje pa so nam nasprotno sovražni. Oni so protirevolucionarji. V Rusiji dobi zemljo vsak, ki jo le želi in ki jo zna obdelovati. V vseh občinah in okrajih jo razdeljujejo med ljudi delavski, vojaški in kmečki sovjeti. Zemljo sme smatrati vsak za svojo posest tako dolgo, dokler ne bo končoveljavno rešeno za celo deželo agrarno vprašanje. Ruska rdeča armada je še na potu razvoja in se šele ustanavlja. Njena naloga je v prvi vrsti ta, da se bori zoper protirevolucionarje in da brani socialistično Rusijo. Najboljši vojaki so Leti, ki

se prdno oglašajo v rdečo armado, pa tudi Finci in socialistični vojni ujetniki različnih narodov so izvrstni revolucionarni vojniki. Največja stranka na Ruskem je pač boljševiška ali, kakor se oficijelno imenuje, komunistična stranka. K tej spadajo delavske množice in ubožnejši kmetje. Na skrajni desnici stoje kadetje, ki imajo pristaše v večjih posestnikih in pristaših carizma. Del kadetov je prijazen Nemčiji, del pa ententi. Zadnji je sicer v večini. Srednje stranke tvorijo socialni revolucionarji in pravni socialisti (menjševiki). Socialni revolucionarji so razdeljeni na dva tabora, desni in levi. **Levi tabor koraka skupaj z boljševiki**, se udeležuje tudi vlade in utegne imeti pomembno bodočnost. Desni tabor pa nas brezobzirno napada in je večji del stranke. Sicer pa se je stranka socialnih revolucionarjev v zadnjem času zelo zmanjšala, in je oddala svoje člane deloma boljševikom, deloma kadetom. Najmanjša stranka so menjševiki, ki komaj še igrajo kako vlogo. **Ruski narod preveva izključno le mirovni duh.** Čutili je sploh veliko mržnjo do vojne. Končno je dejal Meščerijakov, se pojavljajo med ukrajinskimi kmeti neprestani nemiri in upori, in mnogi žele zopetne združitve z Rusijo.

Boljševiki in centralne države.

Kodani, 1. avgusta. Poročila iz Petrograda javljajo, da Ljenu v kratkem odpotuje v Berlin in na Dunaj, da osebno stopi v stik z vodilnimi državniki centralnih držav ter uravna razna nesoglasja. Razpravljalo se bo tudi vprašanje ententne ofenzive proti Rusiji.

Dnevne vesti.

— **»Naprej« ne sme na fronto.** Kakor smo že poročali, so se naši naročniki pritoževali, da »Napreja« ne dobe. Mi nismo dobili nikakšnega oficijelnega obvestila, da je »Naprej« na fronti prepovedan. Včeraj in danes pa smo dobili cele kupe »Napreja« nazaj z opombo na ovitkih »Unzulässig«. Sedaj torej vemo, da ne sme na fronto. Naše prizadete naročnike prosimo, da vzamejo na znanje in nekaj časa potrpe.

— **Tako je lahko vztrajati.** Ubogo delavsko ljudstvo mora delati in se potiti ves ljubi dan, da si prisluži košček kruha na dan in malo redke prežgane juhe. Poglejmo pa opoldne ali zvečer v hotel ob Vrbskem jezeru na Koroškem! Letovišče je tam in polno bogatih tujcev, ki žive v brezdelju in pohajkovanju, pa, seveda, od svojega podedovanega ali »prihranjenega« imetja. V tem hotelu torej se gosti letoviščarska gospoda z raznovrstnimi močnatimi jedili, ne da bi veljale zanje drugod običajne in obvezne karte. Kdor ima torej dosti denarja, temu ni treba kart, pa tudi ne stradati. Tako je lahko vztrajati, gospodje! Tako je ob Vrbskem jezeru, tako je pa tudi povsod drugod, kjer je dovolj evenka.

— **K notici: Za eno uro vožnje 100 K.** Pišejo nam: V sredo smo brali v »Napreju«, da je zahteval v Budimpešti neki izvošček 100 kron za vožnjo ene ure. Kaj pa se je zgodilo nedavno pri nas v Trnovu? Bila je poroka. Novoporočenca sta naročila dve kočiji. Ena je peljala nevesto in eno pričo iz Trnova v trnovsko cerkev, približno pet minut daleč, druga pa ženina in drugo pričo iz Rožne doline v isto cerkev. Ko se je vršila poroka, sta počakala izvoščka pred cerkvijo in nato odpeljala novoporočenca s pričama v Rožno dolino. Vse skupaj je trajalo **komaj eno uro.** In izvoščka sta zahtevala za vse to nič manj ko celih **260 kron..!** To je pa menda vendar nekoliko več kot v Budimpešti...

— **Vozne cene na državni železnici** bodo zvišali, tako poročajo, s 1. septembrom t. l.

— **Tudi poštna in telefonske pristojbine se zvišajo.** Z Dunaja poročajo, da bo v kratkem objavljena določba, da se polagoma izpopolnijo telefonske črte. Istočasno bodo pomnožili telefonske aparate. Obenem se bodo zvišale poštna in telefonske pristojbine.

— **Protí zakonu bolnih.** Mestni zastop v Aradu na Ogrskem je poslal državnemu zboru nujen poziv, naj sklene postavo, vsled katere se bodo smeli poročati samo ljudje, ki bodo predložili zdravniško izpričevalo, da so zdravi.

— **Za množice, ki se vračajo iz vojnega ujetništva.** Cesar se je bil odbor, ki se je postavil ob stran vojaškim prirediteljem nabiranja perila za vojnike, za trdno nadejal, to se izpolnjuje v zelo razveseljivi meri: prebivalstvo Ljubljane, ki je tekom vojne že tolikokrat razodelo svoje domoljubje ter zopet in zopet pokazalo, da je odprtih rok, donaša vojaški zbiralnici perila v Narodnem domu moških srajc in spodnjih hlač platnenih rjuli in drugačnih tkanin kakor tudi denarnih zneskov toliko, da se bode prestolnica kronovine Kranjske tudi to pot, vpoštevaje splošne razmere, morala imenovati

med mesti, ki so v domoljubno nameno žrtvovala največ. Karkoli more kdo iz svoje po največ že kaj zelo skromne zaloge perila pogrešiti, prinese v dar vojnikom, ki, bednejši nego kdaj, v razcapanih oblačilih in brez snažnega perila prestopajo meje svoje domovine, po kateri so v daljnji tujini tako vroče hrepeneli mesece in leta, ki pa jim ob njihovem povratku ne more dati, s čimer bi si odeli od naporov in od nesnage izmučeno telo, ker so skladišča vojaške uprave izčrpana in surovin že dolgo ni dobiti. Da bi mogel pomilovanja vredne trpine preskrbeti vsaj z nujno potrebnim perilom, prosi vojnoscrbstveni urad potom tukajšnje glavne zbiralnice vse tiste, ki so s perilom kolikortoliko še založeni, naj odstopijo zbiralnici v Narodnem domu kolikor morejo moških srajc in spodnjih hlač in se pridružijo mnogoterim tistim, ki so se že spomnili pomoči potrebnih revežev, ki se vračajo iz vojnega ujetništva. Zbiralnica v Narodnem domu uraduje vsaki dan od 8. do 12. ure dop. in od 3. do 6. ure pop. Nabiranje perila se bode zaključilo v najkrajšem času. Kdor torej ne mara zaostati in bi se razen tega rad zavaroval pred mogoče kdaj pozneje odrejeno prisilno oddajo perila, naj se požurni. Razglašeno bode v drugo in tretje: Kdor od tucata moških srajc ali spodnjih hlač podari po en izvod ali kdor proda od tucata po dva izvoda, prejme izkaznico, ki ga štiti pred morebitno poznejšo prisilno oddajo perila. Kdor torej od tucata zbiralnici odda po en komad proti plačilu, še ni zavarovan. Proti plačilu, ki je določeno z 12 kronami za moško srajco in z 8 kronami za moške spodnje hlače, se sprejema izključno le brezhibno perilo, v dar pa tudi že ponošeno ali zakrpano. — V denarju so Glavni zbiralnici perila v Narodnem domu doslej med drugimi darovali: Ljubljanska kreditna banka in pa Kranjska hranilnica po 500 kron, trgovec Spitzer, Bleiweisova cesta 16, 200 kron, policijski ravnatelj grof Künigl 50 kron.

— **Nemško gledališče** je prevzel letos ravnatelj nemškega gledališča v Inomostu.

— **Nova dela v postonjski jami.** Pod vodstvom gosp. jamskega nadzornika so odkrili sedaj 4 kilometre dolge nove jame, ki so okrašene s čudovito lepimi kapniki in v njih tvori Pivka štiri bajno lepa podzemska jezera.

— **Toča na Goriškem.** V nedeljo je padala na Cerkljanskem huda toča in znatno škodovala polju in vrtovom.

— **Privilegiji nemških otrok.** Dobrodelna akcija, podpirana od države, je sklenila, da pošlje večje število otrok za nekaj tednov na prehrano na Ogrsko. Šole so se pobrigale za to stvar in že med šolskim letom storile vse potrebno delo za to akcijo. Sedaj pa je prišel od c. kr. vlade naenkrat ukaz, da **smejo oditi na prehrano na Ogrsko edino le otroci tržaških nemških šol.** Le nemški otroci smejo biti obvarovani pred lakoto, zato, ker so nemški, dočim so italijanski in slovenski otroci, ki tvorijo v Trstu velikansko večino, izključeni od boljše prehrane na Ogrskem, na te se v akciji ni treba ozirati, zato, ker so ti otroci italijanski oziroma slovenski. Tako daleč smo prišli v Avstriji, da se nacionalni šovinizem razteza celo na nedolžne, neodgovorne in lačne otroke! Italijanski poslanec sodr. Oliva je interveniral v tej zadevi pri tržaškem namestništvu. Protestiral je proti škandaloznemu ravnanju c. pr. oblasti in proti zapostavljanju italijanskih in slovenskih otrok v Trstu, kjer tvorijo ti večino in so prav tako potrebni boljše prehrane kot pa nemški otroci. In vendar je bilo spočetka sklenjeno, da pridejo v poštev otroci vseh tržaških šol. Toda v državi so privilegirani le otroci nemških, državnih in zasebnih šol, in vse delo, vse predpriprave, ki so se zahtevale od strani šol in mater so sedaj brez koristi, kajti na Ogrsko smeje le otroci nemških šol. Ni mogoče tega opravičevati. Krivica je prevelika, da bi jo mogel zagovarjati kdorkoli in kakorkoli. V slučaju, kjer gre takorekoč za življenje tisoč in tisoč otročičev, bi morali izostati in odpasti vsi sovražni in malenkostni predsodki. Matere italijanskih in slovenskih otrok, ki so se veselile, da bodo njih otroci preskrbljeni vsaj za par tednov, so danes razočarane in zahtevajo zadoščeno. In kaj je glavni vzrok, da so zbrali otroke le iz tržaških nemških šol? »Tako hočejo ogrski dobrotniki«. Vsaka beseda obsodbe teh blagih ogrskih »dobrotnikov« bi bila odveč, zato jo tudi opustimo. Dejstvo se obsoja samo, obsoja ga tiho ogorčenje in tihe solze italijanskih in slovenskih mater, ki vidijo, da pada privilegia neznoznega sistema avstro-ogrsko monarhije celo na njih otroke. Le eno v tolažbo, vam, ma-

tere nepriviligiranih otrok: Za vaše otroke pride privilegirani čas, in morda ni daleč.

— **Transport tržaških nemških otrok** je odšel včeraj iz Trsta in se je odpeljal preko Ljubljane na Ogrsko.

— **Okrožno sodišče premeste iz Rovinja v Pulj.** Poslovati prične dne 26. septembra.

— **Hrvatska navtična šola v Malem Lošnju.** Na dosedanji laški navtični šoli v Malem Lošnju bodo v prihodnjem šolskem letu 1918. 1919. otvorili prvi razred hrvatske paralelke.

— **Tri hrvatske banke** so kupile vsa poslopja in druge nepremičnine veletrgovca Gorjupa na Reki, med drugim tudi Grand Hotel Evropa.

— **Oderuštvo v vinski trgovini.** V okolici Radgone in Lutomer se klatijo že sedaj razni agenti, ki ponujajo za liter vina 9 do 11 kron.

— **Finā, prvovrstna kuharica.** Te dni so prinesle »Innsbrücker Nachrichten« naslednji inserat: Kuharica za višje poveljstvo pri armadi na bojišču se išče. Nastop s 1. avgustom. Plača ob prosti preskrbi do 150 kron. Ker je treba kuhati za 70 oseb, naj se oglase res le prvovrstne, fine kuharice do nedelje opoldne v trenski vojašnici v Inomostu. — Ako bi se moralo zadovoljevati to »višje poveljstvo« z racijami in hrano, kakršno uživamo v zaledju, bi pač ne bila potrebna fina, prvovrstna kuharica.

— **196 vreč pristne kave** so zaplenili te dni v nekem skladišču v Čeških Toplicah; vrednost znaša 800.000 kron.

— **Hudo vročino imajo v Ameriki.** Toplotmer kaže v senci do 40 stopinj C. Vsled prehude vročine je več ljudi zadela kap.

Politični pregled.

— **Novo okrožno sodišče v Trutnovu.** Včerašnja »Wiener Zeitung« objavlja naredbo justičnega ministra, s katero se ustanavlja v Trutnovu na Češkem novo okrožno sodišče. Naredba ne določa, kedaj začne novo sodišče poslovati. S tem je izpolnjen eden onih nemških »belangov«, za katere so bili tako odločno nastopili nemški radikali pri Seidlerju. Baron Hussarek pa je ubral stopinje za Seidlerjem. Poslanec Tenfel je bil v sredo v odprtem pismu opomnil barona Hussareka na njegovo obljubo. Kakor se vidi je imel opomin točen uspeh.

— **Češki in poljski poslanci v Ljubljani.** Načelstvo Češkega Svaza je imelo dne 31. julija sejo, na kateri se je sklenilo, da se udeleži skupnega posvetovanja čeških, poljskih in jugoslovanskih poslancev v Ljubljani dne 17. avgusta t. l. Načelstvo pozivlja češke poslance, da se udeležijo mnogoštevilno posvetovanj in slavnosti odkritja dr. Krekove spominske plošče v St. Janžu dne 18. avgusta.

— **Ogrska volilna reforma v magnatski zbornici.** Povodom debate o reformi volilne pravice je dr. Wekerle v magnatski zbornici izjavil, da je želel obširnejšo volilno reformo. Volilni zakon da ne dela razlike med narodnostmi, vendar pa se mora skrbeti za to, da se madžarski kot državni jezik splošno uveljavi in po vseh šolah uči. Zbornica je prešla na to v podrobno debato. Škof Balthasar je vlado pozval, naj vprašanje o ženski volilni pravici obrzdi na dnevnem redu ter ob primerem času predloži zakonski načrt. Predlog pa je bil odklonjen in volilna reforma sprejeta nato tudi v tretjem branju.

— **Agrarna zveza nenemških poslancev** se je v sredo sestala na posvetovanje. Izvolil se je začasen izvršilni odbor, ki bo vodil posle, dokler se zveza definitivno ne konstituira. Izvoljeni odbor je sprejel celo vrsto sklepov, med drugim o zvišanju cen za žito, krompir in seno, o odpravi dobavnih premij ter o reviziciji. Deputacija zveze je predložila sklepe ministru za prehrano. Minister je povabil poslance na posvetovanje za 2. avgust. Posvetovanja se bo udeležil tudi poljedelski minister in strokovni referenti.

— **Revizija brest-litovske pogodbe?** Iz Helsingforsa se poroča, da je Nemčija baje pripravljena revidirati brest-litovsko mirovno pogodbo, da pomaga s tem boljševiški vladi in prepreči načrte zapadnih vesil, ki hočejo s pomočjo Čeho-Slovakov in nezadovoljnih narodov ustvariti na vzhodu novo fronto proti centralnim državam.

— **Zarota v Ukrajini.** Iz Kijeva se poroča, da je koj po napadu na maršala von Eichhorna prišel na lice mesta hetman Skoropadski, da za obe žrtvi atentata osebno ukrene vse potrebno. Pozneje je hetman obiskal nemškega poslanika barona Mumma, da mu izreče odkrito obžalovanje nad groznim dejanjem. Manifest, ki ga je izdal hetman, izraža ogorčenje nad umorom in obžaluje nenadomestljivo izgubo velikega prijatelja samostojne ukrajinske države. Dognalo se je, da je bil nameravan napad tudi na hetmana.

— **Ententa vedela za umor v Kijevu.** Wolfiv urad poroča o umoru v Kijevu naslednje: Nepobiten dokaz za

to, da je ententa vedela o nameravanem umoru generalnega feldmaršala Eichorna je vest, ki jo je prinesel pariški »Matin« in ki pravi: »Na glavi Mumma in Eichorna je stavila neka tajna zveza ukrajinskih patriotov visoke cene«. — Kakor znano pa so odgovorni za umor socialni revolucionarji velikoruskih elementov.

= **Asquith lordkancler.** »Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da bo Asquith v kratkem zopet poklican kot lordkancler v kabinet, da pripravi vse za nove volitve v prid liberalni stranki.

= **Volja Amerike.** V londonskem govoru je pravil podtajnik morn. dep. Unije Roosevelt: Sedaj je štabioniranih stalno več ko 250 ladij ameriške mornarice v evropskih vodah. Število bodo pa v prihodnjem letu še bolj povečali kot so to mogli lani. Amerikanci so stopili še le lani v vojno in sedaj bodo porabili vse svoje moške in vso svojo moč, dokler aliranci ne zmagajo. Zmagati pa hočemo!

= **Japonci zasedli Sahalin.** Iz Tokia se poroča, da so se japonske čete izkrcale na ruski polovici otoka Sahalina. Pripravljeno je še mnogo čet, da se prepeljejo tje. Na Sahalinu so Japonci uvedli provizorično upravo.

Zadnje vesti.

Kongres italijanskih socialistov.

Lugano, 1. avgusta »Avanti« poroča, da je kongres parlamentarnih skupin socialistov sklican na dan 6. avgusta v Reggio. Kongres bo trajal tri dni.

Položaj v Ukrajini.

Kijev, 1. avgusta. Ukrajinsko časopisje se bavi z zadevo obnovitve vzhodne fronte in povdarja, da bi Ukrajina, če bi jo ogrožala protinemska koalicija, zahtevala priznanje njene neodvisnosti in nevtralitete. Če bi se njena zahteva ne upoštevala, bi bila prisiljena, stopiti na stran centralnih držav in z orožjem v roki braniti svojo samostojnost.

Berlin, 1. avgusta. V Ukrajini je proglašeno obredno stanje. Železniški promet se vrši pod vojaškim nadzorstvom.

Aretacije v Nižem Novgorodu.

Moskva, 1. avgusta. V Nižem Novgorodu je bilo aretovanih mnogo protirevolucionarjev. Mesto je središče protisovjetske zarote.

Bodoča angleška gospodarska politika.

London, 1. avgusta. Ministrski predsednik Lloyd George je v parlamentu sprejel odposlanstvo tovarnarjev, kateremu je podal važno izjavo o gospodarski politiki vlade ter med drugim izjavil, da morajo biti surovine iz dominijonov na razpolago v prvi vrsti Angliji. Čim dalje bo trajala vojna, tim slabši bodo gospodarski pogoji, ki jih more doseči Nemčija od Anglije in njenih zaveznikov.

Nobeno mirovne ponudbe.

London, 1. avgusta. V angleškem parlamentu je vprašal poslanec Smith, je-li od centralnih držav dospeła kaka ponudba za mirovna pogajanja. Minister vnanjih zadev, Balfour, je odgovoril: Ne, nobena sovražna država se nam ni približala s kakim mirovnim predlogom.

Lansdowne za mir.

London, 1. avgusta. Lord Lansdowne je naslovil na svoje prijatelje novo pismo, v katerem pojasnjuje svoje stališče napram vojni in miru. Med drugim pravi: V kolikor morem presoditi, si v sovražnih deželah žele miru. Uverjen sem, da resno hrepene po miru. A miru ni mogoče skleniti takoj. Mogli pa bi začeti z razgovori, ki bi utegnili dovesti k miru. Pravico imamo vprašati, zakaj se nihče ne izjavi glede naše želje po miru. Lord Lansdowne izjavlja, da ni še možno z gotovostjo dognati, da-li že obstoji kako upanje za dosego sporazumnega miru glede važnih spornih vprašanj; opaziti pa je znake, da bodo take možnosti v kratkem podane. Biti moramo pripravljeni, da pametno in prevdarno presodimo te znake in damo sovražniku s poštenim mišljenjem

priliko, da pokaže, je-li v resnici resno misli z mirovno ponudbo.

Vojna pred odločnim štadjem.

Haag, 1. avgusta. Nevtralno časopisje razpravlja o vojnem položaju. Časopisje ne dvomi več o nastopu Japonske in Amerike v Sibiriji proti boljševikom. Holanci skrbno zasledujejo razvoj dogodkov na daljnem vztoku, ker imajo tam sami veliko kolonialno posest. »Nieuwe Courant« piše: Japonci so sprejeli ameriški predlog, da podpro Čeho-Slovake v Sibiriji. Za kakšno ceno, še ni znano. Japonska je vedno zadrževala, da zasleduje le svoje cilje. Odločitev Japonske pomenja novo fazo vojske. Posledice tega dejstva so nedogledne. »Tijd« piše: Začenja se novo poglavje svetovne vojne, ki nam bo prineslo odločitev za bodočo svetovno politiko.

Iz tabora socialnih revolucionarjev.

Moskva, 1. avgusta. O razkolu med socialnimi revolucionarji levec poroča »Pravda«: Na konferenci dne 28. julija je prišlo do burnih debat. Kot posledice teh ste bili podani dve resoluciji. Eno je predlagal Bičenko. Ta odobrava taktiko osrednjega odbora stranke, zlasti pa umor grofa Mirbacha, a komisarjem pa označja očito vojno v sovjetih. Pristašem se priporoča, da se vrinejo v vse zavode sovjetov in tam uveljaviti svojo taktiko. V vprašanju terorističnih dejanj stoji revolucija na prejšnjem stališču. Drugo resolucijo je stavil Kalgajev. Tudi ta je na stališču osrednjega odbora stranke, a z razliko, da teroristična dejanja za nadalje niso dopustna za stranko kot celoto. Konferenca je z brez-pogojno večino sprejela resolucijo Bičenka.

Zmaga vojni prijaznih socialistov na Francoskm.

Pariz, 31. julija. Narodni socialistični kongres se je baval včeraj z resolucijo Longueta in sklenil resolucijo, ki zagovarja energično brambo domovine, revizijo vojnih ciljev na podlagi ruske revolucije ter Wilsonovih izjav in ustanovitev narodnega sveta. Resolucija odklanja vojne kredite, dokler ne dovoli vlada potnih listov za mednarodni socialistični kongres in obsoja vojni prijazne socialiste, ki vodijo nasilno politiko. Resolucija je proti intervenciji alirancev v Rusiji, dokler se tozadevno ne vprašajo za svet ruski socialisti.

Šiška. V prodajalni Konzurnega društva za Ljubljano in okolico v Sp. Šiški naj se oglase lastniki sledečih števil A skupine za cenejše blago, in sicer v soboto, dne 3. avgusta od 2. do 5. ure popoldne: št. 822, 1931, 14.324, 3395, 1194, 7944, 8293, 2084, 6304, 1661, 8255, 2282, 3341, 3672, 3657, 4687, 9207, 1116, 88, 3612, 3749, 3502, 3353, 5395, 9218, 10.064, 10.077, 8006, 7045, 397, 4965, 8470, 9648, 964, 7507, 6963, 5964, 9577, 3431, 191, 2716, 286, 10.981, 11.000, 752, 2161, 8134, 4823, 11.694, 6986, 3193, 12.861, 6649, 11.029, 652, 2924, 14.571, 6473, 11.011, 14.963, 16.206, 15.902, 15.252, 15.919, 4908, 23, 10.332; od 5. do 7. ure pa sledeče št. 10.275, 15.075, 3893, 15.797, 10.798, 6338, 9239, 10.166, 9662, 17.841. Vsak naj prinese seboj nakazila za blago in primerno svoto denarja.

Aprovizacija.

Mešo na zelene izkaznice B prejmejo stranke po znižani cenji v soboto, dne 3. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1 do pol 2 št. 1 do 200, od pol 2 do 2 št. 201 do 400, od 2 do pol 3 št. 401 do 600, od pol 3 do 3 št. 601 do 800, od 3 do pol 4 št. 801 do 1000, od pol 4 do 4 št. 1001 do 1200, od 4 do pol 5 št. 1201 do 1400 od pol 5 do 5 št. 1401 do 1600, od 5 do pol 6 št. 1601 do 1800, pol 6 do 6 št. 1801 do 2000, od 6 do pol 7 št. 2001 do 2200, od pol 7 do 7 št. 2201 do konca.

Oddaja mesa. Jutri v soboto, dne 3. avgusta se bo oddajalo za vso Ljubljano po 10 dkg mesa na osebo.

Masť na zelene izkaznice B prejmejo stranke v ponedeljek, dne 5. t. m., v torek, dne 6. t. m. in v sredo, dne 7. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale

red: V ponedeljek, dne 5. avgusta dopoldne od 8. do pol 9. št. 1 do 60, od pol 9. do 9. št. 61 do 120, od 9. do pol 10. št. 121 do 180, od pol 10. do 10. št. 181 do 240, od 10. do pol 11. št. 241 do 300, od pol 11. do 11. št. 301 do 360, popoldne od pol 2. do 2. št. 361 do 420, od 2. do pol 3. št. 421 do 480, od pol 3. do 3. št. 481 do 540, od 3. do pol 4. št. 541 do 600, od pol 4. do 4. št. 601 do 660, od 4. do pol 5. št. 661 do 720, od pol 5. do 5. št. 721 do 780, in potem dalje od 5. do pol 6. št. 781 do 840. — V torek, dne 6. avgusta dopoldne od 8. do pol 9. št. 841 do 900, od pol 9. do 9. št. 901 do 960, od 9. do pol 10. št. 961 do 1020, od pol 10. do 10. št. 1021 do 1080, od 10. do pol 11. št. 1081 do 1140, od pol 11. do enajstih št. 1140 do 1200, popoldne od pol 2. do 2. št. 1201 do 1260, od 2. do pol 3. št. 1261 do 1320, od pol 3. do 3. št. 1321 do 1380, od 3. do pol 4. št. 1381 do 1440, od pol 4. do 4. št. 1441 do 1500, od 4. do pol 5. št. 1501 do 1560, od pol 5. do 5. št. 1561 do 1620, od 5. do pol 6. št. 1621 do 1680. — V sredo, dne 7. avgusta dopoldne od 8. do pol 9. št. 1681 do 1740, od pol 9. do 9. št. 1741 do 1800, od 9. do pol 10. št. 1801 do 1860, od pol 10 do 10. št. 1861 do 1920, od 10. do pol 11. št. 1921 do 1980, od pol 11. do 11. št. 1981 do 2040, popoldne od pol 2. do 2. št. 2041 do 2100, od 2. do pol 3. št. 2101 do 2160, od pol 3. do 3. št. 2161 do 2220, od 3. do pol 4. številka 2221 do 2280, od pol 4. do 4. številka 2281 pa do 2340, in potem od 4. do pol 5. št. 2341 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do 2460, od 5. do pol 6. št. 2461 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 10 kron. Mast dobe vsi pripadniki te skupine. Izkazati se je pri nakupu masti z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za avgust), nastavljeni južne železnice morajo prinesiti nakupno knjižico in nastavljeni državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh dokazil ne dobi nihče masti.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Roman

RIM ali MATI

➔ dobi v dar ➔

vsak zaupnik, ki pridobi „Napreju“ deset novih naročnikov.

- GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA -
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne sve-
tilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

SIGORIN
zatre čudovito naglo
STENICE

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpošiljalnica: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

— **Dejniška glavica** —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond i okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —